

4. Шляга О. В. Підходи до оцінки персоналу на підприємствах [Електронний ресурс] / О. В. Шляга, А. С. Білоус. – Режим доступу : http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_126.pdf

5. Яцюк О.М. Аналіз сучасних методів відбору персоналу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_ENXXI_2011/Economics/5_85065.doc.htm

Наталія КОТИС

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ПРАКТИКУ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВІТЧИЗНЯНИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Термін «логістика» у публікаціях, які стосуються проблем життєдіяльності домогосподарств, вживається вкрай рідко. Так само нечасто усвідомлено і цілеспрямовано використовуються логістичні методології та технології логістичного менеджменту для покращення їх функціонування. Поле діяльності у цьому напрямку надзвичайно широке, і його освоєння може забезпечити значне покращення з точки зору прискорення руху матеріальних потоків і нових мотивацій поведінки домогосподарств на товарних ринках та у сфері послуг, що, безумовно, сприятиме їх розвитку.

Підставою для застосування логістичних підходів для управління розвитком домогосподарств є той факт, що класична модель економічного кругообігу описує взаємодію домогосподарств, підприємств та державного сектора. Між ними відбувається постійний кругообіг ресурсів, продуктів, доходів та видатків. Домогосподарства у цих процесах є базовим елементом та основним учасником на усіх ринках: на ринку праці – як працедавець; на фінансовому ринку – як учасник операцій з цінними паперами, готівкою; на споживчому ринку – як споживач товарів і послуг; на ресурсному ринку – як власник і продавець ресурсів [1, с. 8].

У середньому понад 80% своїх витрат домогосподарства спрямовують на купівлю товарів і послуг, взаємодіючи з ринковою інфраструктурою [2]. Відповідно до офіційних даних Державної служби статистики України у 2016 році кінцеві споживчі витрати сектору домашніх господарств склали 15379741 млн. грн., тобто майже 65% ВВП (рис. 1).

У 2015 році фактичне кінцеве споживання сектору домашніх господарств становило 1553757 млн. грн., або 78% валового внутрішнього продукту. На частку сукупних середньомісячних витрат домогосподарств припало 4952 грн., при цьому, з них на частку споживчих витрат – 92% [2].

Отже, обсяги потоку товарів та послуг від торгівельних підприємств та

підприємств, які надають послуги, до сектору домашніх домогосподарств, досить значні.

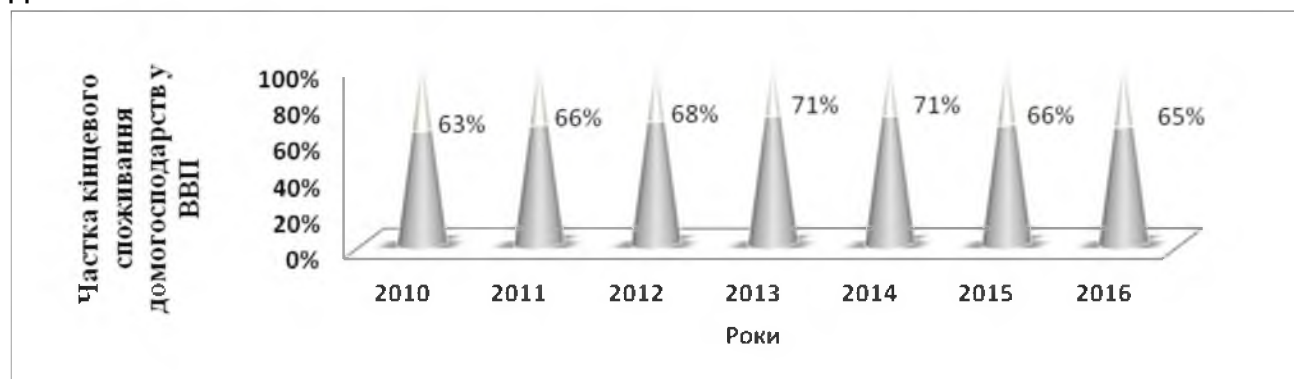


Рис. 1. Кінцеві споживчі витрати сектора домашніх господарств у структурі ВВП у 2010-2016 роках

Примітка: сформовано автором на основі [2]

Крім того, сектор домашніх господарств 20% своїх потреб покриває шляхом власного виробництва та натуральної оплати праці, причому частина цієї продукції потім продається на ринках, що засвідчує провадження домогосподарствами комерційної діяльності [2].

Аналіз показав, що у секторі домашніх господарствах зосереджено 35-40% національного матеріального запасу [2].

Проведені дослідження дозволяють стверджувати, що домогосподарства є заключною ланкою у системі постачання, адже як правило, під споживачами і покупцями маються на увазі саме домогосподарства [3, с. 65-66]. Домогосподарство є кінцевим споживачем створених суспільством матеріальних благ та послуг. Водночас домогосподарства є виробниками продукції та послуг. Виробництво домогосподарств може бути як товарне, так і натуральне. У першому випадку його мета – продаж чи обмін на ринку. У другому – домогосподарства продукують товари та надають послуги для власного кінцевого споживання і валового нагромадження основного капіталу.

Саме тому домогосподарства слід розглядати як один із найважливіших суб'єктів логістичної системи у масштабах національної економіки, що підтверджує необхідність їх визнання однією із головних ланок у складі логістичних систем. Отже логістична система з урахуванням наявності у ній домогосподарств повинна відображати рух матеріальних та супутніх потоків від виробників до споживачів (домогосподарств), формування товарних та споживчих запасів домогосподарств.

В агрегованій формі структурно-функціональна схема логістичної системи руху матеріальних та нематеріальних потоків включає наступні підсистеми: виробництво, оптова торгівля, торгові посередники, роздрібна торгівля, домогосподарства (як споживачі та як виробники).

Отже домогосподарствам як інституційним одиницям національної

економіки і кінцевим самостійним осередкам суспільства у тій чи іншій мірі властиві усі функціональні сфери логістики, насамперед закупівельна, транспортна, інформаційна та інші.

Тому обґрунтованим є застосування стосовно домогосподарств концепцій логістичного менеджменту (організація їх товарозабезпечення, розвиток сфери послуг, забезпечення внутрішнього руху отриманих продуктів), адже це сприятиме підвищенню ефективності використання торгового і виробничого капіталу та поліпшенню забезпечення домогосподарств необхідними, доступними та якісними товарами та послугами,

Використання логістичних методів та технологій логістичного менеджменту у сфері домогосподарств передбачає розробку категорійно-понятійного апарату, що включає визначення сутності об'єкта дослідження, його місця в логістичній системі, складу і основних форм його організації.

Враховуючи вищевикладене, логістика сектора домашніх господарств – це комплексна система управління вхідними, вихідними і внутрішніми потоками товарів, продуктів та послуг, спрямована на вивчення споживчої поведінки домогосподарств на ринку, оцінку їх впливу на усі елементи логістичної системи, оптимізацію і інтегрування зовнішніх і внутрішніх матеріальних і нематеріальних потоків для досягнення оптимальних цілей у сфері виробництва, обігу та споживання.

Під оптимальними цілями слід розуміти мінімізацію запасів у логістичних системах (включаючи запаси домогосподарств), скорочення часу просування товарів до домогосподарств, розвиток сфери послуг, які надаються споживачам після продажу товарів та гарантійного обслуговування, скорочення споживчих витрат тощо.

З огляду на велику різноманітність домогосподарств, діапазон застосування управлінських логістичних рішень щодо них може бути різним. Так, у деяких випадках він буде включати логістику виробництва, закупівель, реалізації, транспортування і запасів, тоді як в інших – тільки логістику закупівель, транспортування та запасів. Очевидно, що технології логістичного менеджменту для домогосподарств будуть мати певну специфіку. Окреслити цю специфіку необхідно уже найближчим часом, щоб, спираючись на неї, створити адекватний логістичний апарат, який сприятиме забезпеченню ефективного управління розвитком домогосподарств.

Список використаних джерел

1. Мельник А., Ціщик Н. Сектор домогосподарств у сучасній економічній системі: теоретичні та емпіричні аспекти / А. Мельник, Н. Ціщик // Вісник ТНЕУ– 2008. – №3. С. 7-21

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

З. Зырянов А.В. Зуева О.Н. Домашнее хозяйство – важное звено логистической цепи / А.В. Зырянов, О.Н. Зуева // Вестник удмуртского университета. Экономика. – 2005. – №3. С. 65-78

Олена КІР'ЯН

Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків

Лариса ГОРБЕНКО

Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків

ВІДМІННОСТІ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ФУНКЦІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ КЕРІВНИКОМ ТА ЛІДЕРОМ

Керівник – це працівник, який очолює підприємство (підрозділ), наділений необхідними повноваженнями для прийняття рішень і несе всю повноту відповідальності за результати роботи очолюваного ним колективу, організує підготовку, приймає управлінські рішення і контролює їхнє виконання [1].

Лідер – це особистість, що користується визнанням та авторитетом в групі і за якою група визнає право приймати рішення про дії у важливих ситуаціях, бути організатором діяльності групи і регулювати відносини в ній [2].

В значній кількості колективів, в яких є як активний свідомий керівник, так і досить активний лідер, може існувати суттєвий конфлікт в розумінні стратегії та тактики управління як підрозділом, так і організацією в цілому. При цьому більшість учасників цього конфлікту можуть навіть не усвідомлювати його джерел, і тому не можуть знайти рішення, бо більшість працівників організацій майже не замислюється над відмінностями розуміння керівником і лідером змісту та шляхів практичного застосування основних функцій менеджменту. Тому даний матеріал спрямований на забезпечення механізму порозуміння між керівником та лідером, на убезпечення ефективного функціонування підрозділу в процесі узгодження інтересів як обох учасників конфлікту, так і всього колективу.

Як відомо, основними функціями менеджменту вважають планування, організацію, мотивацію та контроль. Розкриємо узагальнено відмінності акцентів практичного застосування цих функцій керівником як формальним лідером та безпосередньо лідером як неформальним керівником групи.

Планування – це вид управлінської діяльності, що визначає перспективу й майбутній стан організації, шляхи й способи його досягнення [3]. Тобто, саме ця функція визначає мету існування організації, основні завдання кожної з груп працівників для досягнення загальної мети, реалізації загальної стратегії.